

МАРІУПОЛЬ В ОБЛОЗІ

Короткий літопис за матеріалами ЗМІ

Нарукавний знак 36-ї ОбрМП.

Воїни, які захищали Маріуполь і за домовленістю з ООН та ЧХ залишили його, зняли руїни Азовсталі.

Героїчні й трагічні події у Маріуполі відбувалися на очах усього цивілізованого світу. Свою доблесть у захисті своєї Батьківщини воїни полку «Азов» і морські піхотинці довели ще 2014 року. Тепер, упродовж майже трьох місяців війни росії проти України, в облозі, вони чинили опір ворогові. Подаємо коротку хроніку облоги міста і мужності його оборонців.

19 березня 2022

Командир полку «Азов» Денис Прокопенко та командир 36-ї бригади морських піхотинців Володимир Баранюк удостоєні звання Героя України.

Кінець березня. Що дала Україні неможливість взяти Маріуполь військовим чином

«Оборона Маріуполя героїчна, без жодної допомоги й підмоги протягом місяця вже на усіх раундах переговорів зіграла кардинальну роль, бо неможливість взяти Маріуполь військовим чином, вона не давала рф закріпитись на південному сході України й відповідно послаблювала переговорну позицію», – вказала експертка Марія Золкіна. «Поряд з цим, штучно створена в Маріуполі катастрофа давала Україні приводи не йти на забаганки рф і вимагати підтвердження гуманітарних коридорів, дозволів на евакуацію населення. І те, що росія кожного разу відмовляла в цьому, лише посилювало аргументованість України до наших міжнародних партнерів про те, що росія діє всупереч будь-яким правилам ведення бойових дій».

Радіо Свобода

12 квітня 2022. «Підвозу боєприпасів немає. Ми залишилися вірними Україні. Пам'ятайте ціну цього супротиву» Морські піхотинці з 36-ї бригади, які захищають Маріуполь від росіян, запевнили, що вони не залишили своїх позицій і залишаються вірними Україні. Про це українські воїни розповіли у спеціальному відеозверненні, яке опубліковане кореспонденткою «1+1» Наталією Нагорною. «Слава Україні! Ми – захисники Маріуполя, 36 бригада морської піхоти, яка до останнього тримала і тримає оборону цього міста. Ми не здавали позицій. Ми тримали кожен клаптик цього міста по нашій можливості. Але реалії такі, що дійсно місто опинилося в блокаді, у кільці – і жодного підвозу боєприпасів, продовольства не відбувалося. Тримали до кінця. Ми вдячні кожному українцю, який вірив і продовжує вірити у морську піхоту. На цій вірі ми протрималися так довго. Ми не залишили своїх позицій. Ми залишилися вірними і залишаємося вірними завжди... Всі українці мають пам'ятати ціну цього супротиву».

<https://censor.net/ua/v3333379>

13 квітня 2022. Підрозділи 36-ї окремої бригади морської піхоти зуміли з'єднатися з силами полку «Азов» на території металургійного комбінату Азовсталь та продовжити оборону заводу. «В Маріуполі ще протримаються до того часу, коли росія почне свою операцію, і тоді буде шанс їх визволити. Тобто деблокувати Маріуполь і провести свої операції, які дозволять відкинути російські війська якраз не тільки в районі Маріуполя, але і, наприклад, Мелітополя, і загнати їх назад до Криму. Це досить ймо-

вірно, хоча звісно це нелегко, це буде дуже важко» (Михайло Самусь, військовий експерт).

Радіо Свобода

14 квітня 2022. Командири «Азову» та морпіхів в Маріуполі записали спільне звернення

Командир полку «Азов» Денис Прокопенко та командир 36-ї окремої бригади морських піхотинців (ОБрМП) Сергій Волинський записали спільне відеозвернення. Вони заявили про об'єднання та запевнили, що готові й надалі виконувати бойові завдання з оборони Маріуполя. «Наш моральний дух сильний, ми знаємо, що робимо і для чого ми тут».

<https://censor.net/ua/n3333839>

Квітень, 2022. Для деблокування Маріуполя бракує важкої зброї

Президент Володимир Зеленський наголошує, що Україна могла б уже зараз деблокувати Маріуполь, якби отримала достатню кількість важкої зброї: бронетехніки, артилерії та літаків. Самі ж оборонці Маріуполя вважають, що деблокада міста можлива. «Ми маємо надію, ми боремося з оптимізмом та чекаємо рішучих дій нашого військово-політичного керівництва щодо деблокади міста, щодо перемоги у цій війні. Ми вважаємо, що це (деблокада – ред.) можливо. Ніхто з експертів та аналітиків не вважав можливим, щоби та група оборонців Маріуполя, увесь цей гарнізон буде так довго триматися та знищить таку величезну кількість ворога і техніки», – про це заявив член полку «Азов» «Калина». Він також наголосив, що в оборонців Маріуполя наразі вистачає духу для того, щоб захищати місто, «скільки потрібно».

Радіо Свобода.

15 квітня 2022. Командир морпіхів закликає терміново деблокувати Маріуполь: ситуація критична

Командир 36-ї окремої бригади морської піхоти, майор Сергій Волинський закликає владу провести деблокаду Маріуполя в найкоротші терміни або військовим, або політичним шляхом. За його словами, станом на ранок 15 квітня захисники Маріуполя ведуть запеклі бої, противник агресивно наступає. Ситуація є критичною. На його думку, Маріуполь може врятувати або термінова військова операція, або політичне рішення.

Командир морпіхів упевнений, що сьогодні ще можлива деблокада Маріуполя: «Це можливо і необхідно провести в найкоротші терміни, залучити досвідчених командирів та необхідні засоби».

Українська правда

17 квітня 2022. Радник міського голови Маріуполя Петро Андрющенко повідомив у Телеграмі

«Окупанти вчора оголосили про «надання коридору для здачі в полон». Але станом на сьогодні захисники продовжують тримати оборону». За його словами, попри твердження росіян, що місце бойових дій обмежено територією

заводу «Азовсталь», це не відповідає дійсності. Зокрема, вчора ввечері точились бої по вул. Таганрозькій, за 5 км від «Азовсталі». Окупанти знов обстріляли з важкої артилерії приватний сектор. Найбільше постраждали будинки в районі Автотранспортного ліцею. «Також тривали обстріли зони порту в намаганнях штурму». Він додав, що гуманітарна допомога, яка так широко рекламується окупантами, фактично становить буханець хліба та пляшку води на добу. Будь-яку гумдопомогу від України або міжнародних організацій окупанти в місто не допускають. І так критична ситуація у місті щодо медичної безпеки погіршується.

Як повідомляв Укрінформ, російські загарбники заявили, що з 18 квітня остаточно закривуть Маріуполь на в'їзд і виїзд і заборонять переміщення, щоб провести фільтрацію 100% чоловіків, які залишилися в місті. Агресія росії спричинила у Маріуполі одну з найбільших гуманітарних катастроф. Загарбники бомблять беззбройних мешканців, блокують гуманітарну допомогу. Маріупольський міський голова раніше заявляв, що від початку російського вторгнення у місті загинули до 20 тисяч мирних жителів. Загарбники відбирають у маріупольців українські паспорти і насильно вивозять до росії та ОРДЛО. У заблокованому місті залишаються ще близько 120 тисяч мирних жителів. Маріуполь продовжують боронити бійці полку «Азов», морська піхота, мотострільці.

Укрінформ

18 квітня 2022. Організувати «зелений» коридор для евакуації цивільних

Маріупольська міська рада повідомила, що російські війська з повітря скидають бомби на металургійний комбінат «Азовсталь»¹. Водночас командир полку «Азов» Денис Прокопенко звернувся до світових лідерів із закликом терміново організувати «зелений» коридор для евакуації цивільних, поранених та тіл убитих у Маріуполі.

20 квітня 2022. Командир 36-ї окремої бригади морської піхоти майор Сергій Волинський (Волина) запропонував два варіанти порятунку міста та його жителів.

«Перший – це різка військова операція, яка відбуватиметься прямо зараз із усіма необхідними засобами. Кількісним, оснащеним угрупованням сил, яке в один ривок різким і глибоким ударом з'єднає нас у нашому районі оборони. Ключовим вважаю перевагу в повітрі та артилерії. Варіант можливий, хоча складний та ризикований.

Другий – політичне рішення. Його бачу цілком реальним за умови ефективної дипломатії».

Деталі: Зокрема, він закликає дипломатів сприяти міжнародному контролю за безпекою виходу бойового гар-

¹ «На металургійному комбінаті працювало 10,5 тис людей. Його площа становить 20 квадратних кілометрів – це 25 Ватиканів чи два міста в Ізраїлі. Це місто в місті, де розташовано 45 структурних підрозділів, 45 цехів. Комбінат зупинений вразі за свою історію, вперше це сталося під час Другої світової війни» (Іван Голтвенко, директор з персоналу і адміністрації).

Командир 36-ї Окремої бригади морської піхоти Сергій Волинський.

нізону та цивільних осіб, які потрапили в капкан війни у Маріуполі.

Facebook-сторінка Волинського

21 квітня 2022. Командир 36-ї окремої бригади морських піхотинців ЗСУ Сергій Волинський

Українські морські піхотинці вкотре просять світову спільноту допомогти організувати екстракцію військових або хоча б «зелені коридори» для виводу цивільних та поранених із території заводу «Азовсталь» у Маріуполі. 36-а окрема бригада морських піхотинців ЗСУ зараз перебуває в оточенні на заводі «Азовсталь» у Маріуполі.

На території підприємства залишаються сотні цивільних, понад 500 поранених бійців та інші українські військовослужбовці, які боронять позиції під обстрілами артилерії окупаційних сил рф. Російська сторона, попри офіційні заяви про «режим повної тиші для забезпечення гуманітарних коридорів», продовжує обстріли території заводу, які тривають по 7–10 годин на добу, застосовуючи в тому числі фугасні авіаційні бомби ФАБ-3000.

«Це робота дипломатів, це робота пана президента, це робота міжнародної спільноти. Потрібно кричати! Просто словами підтримки і глибокими подихами ситуацію вже не врятувати. Вона перейшла критичну межу. Має бути всім соромно, починаючи від Байдена, який закликає світ до демократії та людяності, і до останнього політика, який лягає спати в теплу, чисту постіль, який вдосталь їсть та п'є води, за те, що тут діти перебувають більш ніж 50 діб за умов повної ізоляції», – заявив Сергій Волинський.

«Ми маємо надію, що світові лідери і дипломати всього світу все ж таки почують нас і знайдуть правильну платформу, знайдуть шляхи вирішення ситуації. Для нас, можливо, залишилися години, про дні, мабуть, уже і не йдеться».

Радіо Свобода

23 квітня 2022. Донбас Реаліті поспілкувалися з українськими бійцями, які продовжують обороняти Маріуполь, попри те, що вони вже майже два місяці в оточенні. Чи є шанси врятувати військових і цивільних, які перебу-

вають у бомбосховищах металургійного комбінату «Азовсталь», який став останнім рубежем української оборони в місті. «Не хочу рахувати дні, але ситуація критична. Дуже великий брак боеприпасів, зброї, їстівних припасів, води. Зараз поранених в районі півтисячі бійців. Медикаментів майже немає. Медична допомога, яка надається, вона несуттєва. Вони потребують нормального медичного забезпечення. Багато хлопців потребують операцій. Вони у підвальних сирих приміщеннях гниють. Рани не загоюються, обробляти їх нічим», – розповідає командир 36-ї бригади морської піхоти Сергій Волинський.

Окрім бійців «Азова», морських піхотинців із 36-ї бригади, нацгвардійців і прикордонників, в оточеному місті тримають оборону і місцеві поліцейські, серед яких начальник патрульної поліції Маріуполя Михайло Вершинін.

Заступник командира полку «Азов» Святослав Паламар «Калина»

«Піхота за підтримки бронетехніки, танків продовжує сунути вперед, пробують штурмувати, ми відбиваємо штурми. Їхні штурми підтримуються з артилерії, з корабельної артилерії, цілу ніч велися інтенсивні обстріли, авіаційні, бомбові удари, корабельна артилерія; станом на зараз проходять штурмові дії. Коли в тебе є чітко визначений фронт, тил – це одне, тому що є підвіз свіжих сил, боеприпасів, продовольства і так далі. То воюючи на 360 градусів – це зовсім, зовсім інше ведення бойових дій, воно набагато складніше і набагато виснажливіше. І психологічна втома, і виснаження, і ресурси – вони все-таки вичерпуються».

Екс-міністр закордонних справ Павло Клімкін не розуміє, чому генсекретар ООН чи інші її представники не їдуть у Маріуполь і не намагаються врятувати людей. У той же час він вважає, що Путін міг би піти на певні неопублічні домовленості. «Це могло б бути не накладання якихось санкцій додаткових або в шостому пакеті Європейського союзу, або американцями. Це можуть бути як персональні, так і інші санкції, це, звичайно, домовленість неопублічна, але її можна використати. Такий обмін я вважаю, реальним і він міг би врятувати і захисників з «Азова» і, звичайно, цивільних, які там страждають».

Радіо «Свобода»

1 травня 2022

За сприяння генсека ООН Антонію Гутерріша та Червоного Хреста із заводу «Азовсталь» змогла вийти частина цивільних – переважно жінок і дітей. Зі звернення В. Зеленського: «Вдалося вивезти вже понад 100 цивільних – жінок, дітей, які рятувалися від бойових дій саме на «Азовсталі». Враховуючи всі складнощі процесу, перші евакуйовані прибудуть у Запоріжжя завтра вранці. Там їх зустрічатиме наша команда. Сподіваюся, що завтра також будуть дотримані всі необхідні умови, щоб продовжити вивозити людей із Маріуполя. Плануємо розпочати о восьмій ранку».

<https://censor.net/ua/n3338209>

5 травня 2022. Росіяни вкотре порушили обіцянку і не дали евакуювати цивільних осіб, які продовжують ховатися у підвалі «Азовсталі»

Про це зазначив у зверненні заступник командира полку «Азов» капітан Святослав Паламар. Він нагадав, що «уже третя доба як ворог прорвався на територію заводу «Азовсталь», де тривають важкі кровопролитні бої».

«Закликаємо світову спільноту евакуювати цивільних та особисто звертаюсь до Верховного Головнокомандувача (з проханням. – *Ред.*) подбати про поранених солдат, які в страшних муках помирають від неналежного лікування. Дайте можливість забрати тіла воїнів, щоб українці змогли попрощатись зі своїми героями. Відреагуйте належним чином на критичну ситуацію, в якій противник не дотримується жодних етичних норм, конвенцій чи законів, знищуючи людей на очах у всього світу, керуючись вседозволеністю і безкарністю!» – зазначив Паламар.

<https://censor.net/ua/n3339211>

За словами офіцера, українські військові знищили 2,5 тисячі російських загарбників у Маріуполі, ще 5 тисяч поранили. Водночас представник полку, який разом із морськими піхотинцями відбиває атаки російських військ на «Азовсталі», зазначив, що українська влада не змогла запобігти оточенню Маріуполя. «Героїзм з'являється тоді, коли зазнає невдачі планування та організації. І багато людей вважають, що ми – живі герої. І переважно так воно і є, живі герої ходять просто поруч зі мною, сидять біля мене, стоять біля мене, ми їх бачимо тут... У нас був наказ захищати Маріуполь. Але не було наказу повністю взяти на себе командування обороною Маріуполя, це рішення ухвалили, бо більше ніхто на нього не спромігся», – додав представник полку.

Офіцер розвідки управління полку Ілля Самойленко

«Такої облоги ще не було»: за даними «Азова», російські війська вбили 25 тисяч людей у Маріуполі.

Павло Клімкін: Але уже стає все більше тих, хто спочатку був неготовий так стверджувати, а зараз говорять: «Ця війна направлена на знищення України та українців». Це означає, як я вже сказав, що Захід змінив свою стратегічну лінію стосовно путінського режиму зі стримування на його послаблення, зміну та тотальну ізоляцію.

<https://censor.net/ua/r3335169>

7 травня 2022. Всіх жінок, дітей та людей похилого віку з «Азовсталі» евакуювали.

Про це повідомила міністерка із питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України Ірина Верещук. Після цього президент України Володимир Зеленський повідомив про підготовку другого етапу евакуаційної місії – евакуацію поранених і медиків.

Радіо Свобода.

Командир полку «Азов» Денис Прокопенко.

8 травня 2022. «Азов» показав умови, в яких перебувають поранені захисники Маріуполя і закликав ООН і ЧХ до порятунку людей

«В повній антисанітарії, з відкритими ранами, перев'язаними не стерильними залишками бинтів, без необхідних медикаментів і навіть харчування», – наголошують українські захисники.

Ми зробили все можливе і неможливе, аби відтягнути на себе переважаючі сили противника.

Фрагмент інтерв'ю з командиром полку «Азов» Денисом Прокопенком (*Редіс*):

– *До якого моменту можлива була деблокада Маріуполя?*

– Можна було просто не допустити ситуації, яка зараз склалася. Якщо би всі міста, починаючи з Генічеська, Мелітополя та Бердянська, так само стійко тримали оборону й давали бій противнику, тоді би він точно не дійшов за чотири дні з Криму до Маріуполя. Так як цього не сталося, ми опинилися в оточенні. Тому що противник фактично без спротиву подолав доволі великий кілометраж. Практично без боїв, маршем він пройшов з Криму та опинився на західних околицях міста Маріуполь.

Севгіль Мусаєва. Українська правда

11 травня 2022. «Якщо ви ще здатні відчувати біль інших»: морпіх «Волина» просить врятувати українських військових з «Азовсталі»

Командир 36-ї окремої бригади морської піхоти ВМС ЗСУ Сергій Волинський («Волина») закликає світ допомогти з евакуацією українських військових, що наразі захищають Маріуполь і опинилися в російській облозі на заводі «Азовсталь».

«Якщо світова цивілізація ще має спільні духовні цінності та ідеали, якщо люди здатні відчувати біль і страждання інших, якщо слова про допомогу змушують діяти, то я закликаю боротися за гарнізон Маріуполь! Я закликаю весь світ, я закликаю кожного допомогти реалізувати процедуру «extraction» для українських військових!» Командир також зазначив, що він, як і інші українські оборонці Маріуполя, продовжує чинити опір російській армії, бо «поки б'ється серце, відчуватиме чисту, безумовну та беззастережну любов до Батьківщини».

Обговорювати коридор для військових Москва відмовляється. При цьому Україна залучила до переговорів представників Туреччини, Ізраїлю, Швейцарії, Франції, ООН та Міжнародного комітету Червоного Хреста.

Радіо Свобода

12 травня 2022. Папа Римський, Ілон Маск чи Туреччина: хто може врятуват гарнізон Маріуполя?

Раніше Президент України Володимир Зеленський заявив, що РФ «поки що не дає згоди ні на який із багатьох запропонованих варіантів» дипломатичного рішення евакуації бійців ЗСУ з Маріуполя. Віце-прем'єр Ірина Верещук 12 травня запевнила, що спроби влаштувати обмін із кремлівською стороною тривають.

«Азовці» закликали світ використати процедуру «екстракції» – коли оточених військових забирає третя країна. Чому Путін не погоджується на екстракцію гарнізону «Маріуполь» – при тому що армії РФ це вигідно? І хто може натиснути на росію, щоб урятувати заблокованих бійців ЗСУ? Посередником має бути держава, яка може дістатися до Маріуполя по морю. Володимир Зеленський звертався із таким закликом до Греції; самі бійці – до Туреччини; дружини захисників Маріуполя 11 травня приїхали з цим проханням до Папи Римського Франциска; а командир 36-ї окремої бригади морської піхоти ВМС ЗСУ Сергій Волинський зрештою попросив про допомогу американського бізнесмена, засновника компанії SpaceX Ілона Маска. Як написав Волинський, він створив акаунт у Twitter лише для того, щоб звернутися до Маска:

«Кажуть, ти був телепортований з іншої планети, щоб навчити людей вірити у неможливе, – емоційно звернувся він. – Наші планети розташовані поряд, тому що я живий там, де практично неможливо вижити. Допоможи нам вийти з «Азовсталі» до третьої країни. Якщо не ти – то хто? Підкажи», – йдеться у зверненні. Командир морпіхів додав, що звертається «до кожної людини планети Земля: допоможіть зробити так, щоб Ілон побачив моє звернення». За даними віце-прем'єр-міністра України Ірини Верещук, на меткомбінаті може залишатися понад тисяча військовослужбовців. Половина з них має тяжкі поранення.

«Ми робили все, аби евакуація цивільних відбулася. Ціною життів наших військових. Військово-політичне керівництво вже 76 днів відповідає, що робить усе можливе. От ми чекаємо. Тут не тільки влада сама повинна щось зробити. Потрібна підтримка нашої владі від третьої сторони. Гарантій партнерів. Тиску на Путіна. Якщо він пішов на те, що вдалося евакуювати цивільних, то можливість така існує. В першу чергу при зовнішньому тиску. Від тих країн, хто може впливати на нього», – розповів заступник командира полку «Азов» Святослав Паламар.

Радіо Свобода

17 травня 2022. Українських військових евакуювали до Оленівки

У Генеральному штабі Збройних сил України повідомили, що триває операція з порятунку заблокованих на території

заводу «Азовсталь» українських військових. 53 важкопоранених військовослужбовців евакуювано до Новоазовська, ще 211 захисників через гуманітарний коридор евакуювали до Оленівки. В подальшому їх повернуть на підконтрольну владі України територію через процедуру обміну. Захисниками Маріуполя є окремі загони спеціального призначення «Азов», 12-а бригада Національної гвардії України, 36-а окрема бригада морської піхоти, прикордонники, поліцейські, добровольці, тероборона Маріуполя. «Утримуючи позиції на «Азовсталі», вони не дозволили противнику перекинути угруповання чисельністю до 17 батальйонних тактичних груп (близько 20 000 особового складу) на інші напрямки. Тим самим завадили реалізувати план щодо швидкого захоплення Запоріжжя, здійснити вихід на адміністративний кордон Донецької та Запорізької областей і створити умови для оточення угруповання ООС».

Радіо Свобода

Міжнародний комітет Червоного Хреста заявив, що із 17 травня почав реєстрацію українських військових, яких вивозять із «Азовсталі», аби їм не заподіяли лиха. Важкопоранені захисники були госпіталізовані до Новоазовська, а решту ув'язнили в колонії в Оленівці (населені пункти в ОРДО, під контролем окупантів). Крім того, російські ЗМІ повідомляли, що майже 90 українських військовополонених із Маріуполя перевезли до СІЗО в Таганрозі (РФ).

21 травня 2022. З «Азовсталі» продовжують вивозити військових

20 травня міжнародні агенції опублікували відео з автобусами, в яких українські військові прибули до окупованої Оленівки. Кореспонденти AP і Reuters працюють на територіях, контрольованих російськими військами та підтримуваним росією угрупованням «ДНР».

Радіо Свобода

Більше 80 днів українські захисники тримали оборону Маріуполя. 16 травня розпочалась евакуація українських захисників із заблокованого російськими загарбниками меткомбінату «Азовсталь». До медичного закладу у Новоазовськ евакуювано більше 50 важкопоранених бійців для надання медичної допомоги. Ще понад 200 осіб через гуманітарний коридор були доставлені в Оленівку. Для подальшого повернення їх додому буде здійснено процедуру обміну.

23 травня 2022. Маріуполь, безумовно, став символом абсолютного героїзму і одночасно людської драми для кожного з нас

Все, що відбувалося та відбувається зараз у місті, віднині вмонтоване в український національний концепт. Маріуполь та його захисники стали синонімом і символом героїчного супротиву. Мені складно щось до цього додати... Тому, коли ви питаєте, як я відреагував на те, що там відбувається, можу сказати, що, як і більшість українських громадян, – з трепетом, хвилюванням та захопленням.

*Журналіст і боєць ЗСУ Павло Казарін:
<https://censor.net/ua/r3342783>*